

Stanovisko **odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra** **č. 9/2011**

Označení stanoviska: Nález Ústavního soudu sp. zn. **PI. ÚS 29/10** ve věci obecně závazné vyhlášky města Chrástava č. 5/2009, o stanovení míst, na kterých mohou být provozovány interaktivní videoloterijní terminály

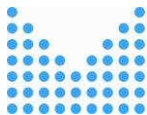
Právní předpis:	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
Ustanovení:	§ 10 písm. d) a § 35
Související právní předpisy:	zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů
Ustanovení:	§ 2 písm. e) a § 50 odst. 4
Klíčová slova:	výherní hrací přístroj
Datum zpracování:	30. června 2011

Stanovisko:

Ministerstvo vnitra podalo dne 5. května 2010 Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení čl. I a čl. II odst. 2 obecně závazné vyhlášky města Chrástava č. 5/2009, o stanovení míst, na kterých mohou být provozovány interaktivní videoloterijní terminály (dále jen „vyhláška“).

Zmíněnými ustanoveními vyhlášky byly interaktivní videoloterní systémy podřazeny pojmu výherní hrací přístroj dle definice uvedené v zákoně o loteriích (čl. I) a dále bylo prohlášeno, že vydáním vyhlášky město sleduje na jednak zneplatnění veškerých povolení k provozování interaktivních videoloterních terminálů v minulosti či budoucnosti vydaných Ministerstvem financí a jednak dosažení stavu, kdy by jediná platná povolení k provozování těchto zařízení vydávalo město Chrástava v přenesené působnosti dle § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (čl. II odst. 2).

Nálezem ze dne 14. června 2011 sp. zn. PI. ÚS 29/10 Ústavní soud zamítl návrh na zrušení čl. I a v části týkající se čl. II odst. 2 návrhu vyhověl a toto ustanovení zrušil dnem vyhlášení nálezů ve Sbírce zákonů.

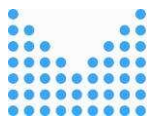
K čl. I vyhlášky Ústavní soud v odůvodnění svého nálezu uvedl, že si je vědom, že výklad pojmu výherní hrací přístroj užitého v zákoně č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „loterijní zákon“), je otázkou, která je již delší dobu předmětem sporů mezi zástupci obcí a ministerstvem financí, neboť její zodpovězení má i další implikace do zákonem vymezené pravomoci vydávat povolení k provozování těchto přístrojů dle § 18 či § 50 odst. 3 loterijního zákona.

Ústavní soud vycházel z konstatování, že pojem **výherní hrací přístroj je loterijním zákonem vymezen ve dvou ustanoveních, nejprve v ustanovení § 2 písm. e)**, v němž je tento pojem používán jako legislativní zkratka pro označení *„sázkových her provozovaných pomocí elektronicky nebo elektromechanicky řízených výherních hracích přístrojů nebo podobných zařízení“*, **a následně znovu v § 17 odst. 1**, podle kterého se jedná o *„kompaktní, funkčně nedělitelné a programově řízené technické zařízení s ovládáním určeným pouze pro jednoho hráče, přičemž u výherního hracího přístroje s programovým vybavením umožňujícím současnou hru na více hracích místech více hráčům je každé takové hrací místo rovněž považováno za samostatný výherní hrací přístroj“*.

S využitím systematického výkladu loterijního zákona pak Ústavní soud dospěl k závěru, že zatímco úzká definice pojmu výherní hrací přístroj obsažená v § 17 odst. 1 dopadá na povolovací řízení dle § 18 a násl. loterijního zákona, širší definice tohoto pojmu obsažená v § 2 písm. e) loterijního zákona se použije v kontextu dalších společných přechodných a závěrečných ustanovení, obsažených v závěrečné části šesté. Ústavní soud proto uzavřel, že **pro vymezení pojmu výherní hrací přístroj v § 50 odst. loterijního zákona**, které umožňuje obcím prostřednictvím obecně závazných vyhlášek regulovat podle jejich potřeb provozování výherních hracích přístrojů, **je rozhodující definice obsažená v ustanovení § 2 písm. e) tohoto zákona**.

Tento náhled podle Ústavního soudu podporuje také zohlednění účelu vložení ustanovení § 50 odst. 4 do loterijního zákona (novelou obsaženou v zákoně č. 149/1998 Sb.), kdy je podle názoru Ústavního soudu *„nepochybné, že úmyslem zákonodárce bylo posílit roli obecní samosprávy, pokud jde o vymezení podmínek, za nichž může tento typ loterií povolovat státní správa“*, a proto je třeba toto ustanovení *„vykládat pokud možno extenzivně tak, aby byl naplněn původní účel, jenž byl tímto ustanovením sledován, tj. prosazení ochrany místních záležitostí veřejného pořádku.“*

Obce tedy mohou obecně závaznou vyhláškou vydanou dle § 50 odst. 4 ve spojení s § 2 písm. e) loterijního zákona regulovat umístění výherních hracích přístrojů dle § 17 odst. 1 tohoto zákona, ale také umístění interaktivních videoloterních terminálů a případně dalších přístrojů podobných výherním hracím přístrojům, k jejichž provozu vydává povolení Ministerstvo financí dle § 50 odst. 3 loterijního zákona. Přitom tato regulace spadá do normotvorné

působnosti obcí dle ustanovení zvláštního zákona, jak předpokládá i § 10 písm. d) zákona o obcích.

Naproti tomu Ústavní soud zdůraznil, že charakter interaktivních videoloterních terminálů neumožňuje jejich podřazení pod úzkou definici výherního hracího přístroje dle § 17 odst. 1 loterijního zákona, neboť tato zařízení nesplňují sama o sobě požadavek kompaktnosti. **Tento fakt je dle názoru Ústavního soudu třeba zohledňovat v případě vlastního povolovacího řízení, kdy je žádoucí, aby o celku (Centrálním loterním systému) rozhodoval jeden věcně a místně příslušný orgán, nikoliv neurčitý počet správních orgánů v závislosti na umístění jednotlivých komponent tohoto systému v jednotlivých obcích.**

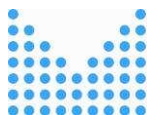
Ústavní soud potvrdil, že v případě jiných druhů loterií (tj. těch, které nejsou v první až čtvrté části loterijního zákona upraveny) je k jejich povolování příslušné Ministerstvo financí. Současně však konstatoval, že vydáním své obecně závazné vyhlášky určující místa, na nichž lze na území obce provozovat interaktivní videoloterní terminály, stanoví obec, mimo jiné i za účelem ochrany místních záležitostí veřejného pořádku, určité mantinely, v nichž se musí rozhodování tohoto ministerstva pohybovat.

Ve vztahu k již vydaným povolením k provozování interaktivních videoloterních terminálů Ústavní soud uzavřel, že jejich „zneplatnění“ není záležitostí samosprávy a upozornil, že nástroje, jak případně dosáhnout zrušení vydaných povolení, pokud se ocitají v rozporu s obecně závaznou vyhláškou, upravuje buď správní řád (zejména ustanovení § 94 a násl. upravující tzv. přezkumné řízení), nebo spíše též samotný loterijní zákon, který v ustanovení § 43 odst. 1 stanoví povinnost orgánu, který loterii nebo jinou podobnou hru povolil, zrušit povolení, jestliže nastanou nebo dodatečně vyjdou najevo okolnosti, pro které by nebylo možné loterii nebo jinou podobnou hru povolit. Pouze Ministerstvo financí tedy má v konkrétních případech posoudit, zda existence obecně závazné vyhlášky, ať už přijaté před vydáním povolení k provozování jiné loterie podle § 50 odst. 3 loterijního zákona, či po něm, je důvodem pro zrušení povolení, a to především s ohledem na další ústavně vymezené principy.

Čl. II odst. 2 vyhlášky tedy Ústavní soud zrušil, neboť město Chrástava jeho zařazením do svého právního předpisu překročilo normotvornou kompetenci obcí.

Závěr:

Obce jsou oprávněny obecně závaznou vyhláškou vydanou podle § 50 odst. 4 loterijního zákona regulovat také umístění interaktivních videoloterních terminálů a případně dalších přístrojů podobných výherním hracím přístrojům, k jejichž provozu vydává povolení Ministerstvo financí dle § 50 odst. 3 loterijního zákona. Tato regulace spadá do normotvorné působnosti obcí dle ustanovení zvláštního zákona, jak má na mysli i § 10 písm. d) zákona o obcích.

U již vydaných povolení je v kompetenci Ministerstva financí, aby v konkrétních případech posoudilo, zda existence obecně závazné vyhlášky (ať už byla přijata před vydáním povolení k provozování jiné loterie dle § 50 odst. 3 loterijního zákona nebo po jeho vydání) je důvodem pro zrušení povolení dle § 43 odst. 1 loterijního zákona.

Poznámky:

- stanovisko popisuje právní stav ke dni zpracování
 - stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud
-